

TGM

Utgitt av Oslo grafiske fagforening
Nummer 1 • Mars 2017 • 102. årgang

Alle må være med

I år er det 145 år siden vår fagforening ble stiftet, og 40 år siden arbeidsmiljøloven (AML) ble vedtatt på Stortinget. Dagens lov bygger i stor grad på det som ble vedtatt av Stortinget for 40 år siden. Det var et enormt engasjement den gang for å få til en ny og framtidsrettet lov. Loven hadde et klart og tydelig formål: Et godt, anstendig og trygt arbeidsliv der de ansatte får medvirke og har innflytelse.

Striden var stor i forkant og arbeidsgiverne var sterkt imot en lov som grep inn i deres styringsrett og som ga arbeiderne og deres tillitsvalgte innflytelse på den daglige driften. Vi skal være stolte over og glade for den loven vi har. Samtidig er det behov for forbedringer.

Vi trenger en forsterket og fornyet lov fordi arbeidslivet endrer seg og skaper nye utfordringer. I dag opplever vi arbeidsgivere, særlig i bemanningsbransjen, som ansetter folk uten at de har noen som helst garanti om arbeid eller inntekt. De får såkalte nulltimerskontrakter, og blir grovt utnyttet.

Når arbeidslivet endrer seg, med mer bruk av innleie og midlertidig ansatte, reduseres samtidig mulighetene for medvirkning og faglig utvikling på arbeidsplassen. Derfor er det viktig at vi får en bedre, styrket og mer rettferdig arbeidsmiljølov. Alle må dra lasset sammen hvis vi skal oppnå resultater. Det er bare arbeidsfolk som tenker på arbeidsfolk.

Fagbevegelsens over hundreårige historie har vist oss at det er kun når vi står mange sammen at vi får kjempet frem gode avtaler. Opparbeida rettigheter som 5 ukers ferie, 12 prosent feriepenger, betalt pappapermisjon, fri til å følge barn til første skoledag/barnehage, 50 og 100 prosent overtidsbetaling og korte velferdspermisjoner er ikke hugget i stein. Hvis vi ikke er mange nok bak tariffavtalen kan både dette og andre rettigheter bli borte.

Alle er avhengige av hvilke resultater fagbevegelsen oppnår – også de som ikke er med. Det er vi som legger lista. Hvis vi mister noe i tariffavtalene, mister de uorganiserte det samme. Derfor er det viktig at vi blir flere medlemmer og klubber, slik at vi styrker organisasjonen og ikke mister noen av de opparbeide rettighetene.

Kristin Mulleng Sezer

INNHold Nr. 1 - 2017

Side

- 2: Leder
- 3: Sitte stille i båten, eller...
- 4-5: Bedriftsbesøk
07 PrintMedia
- 6-7: Prosjekt Sør-Afrika
- 8-9: EM i yrkesfag
- 10-12: Hvordan holder man et godt foredrag?
- 13: En pakkers betraktninger
- 14-15: Trondheimskonferansen
- 16: Representantskapsmøte
- 17: Grafisk mot 2018
- 18: Nytt fra by og land
- 19: Kortkurs i kjelleren
- 20: Lockout i Argentina
- 21: Historiespalte
- 22-23: Jubilanter
- 23: Møtedager for pensjonistforeningen
- 24: Sommerfest

Forsiden:
Kvinnelig aktivist fra Cape Town.
Foto: Vegard Grøslie Wennesland

Sitt stille i båten, eller...

Holship-dommen er en god dokumentasjon på at EØS-avtalen er et redskap for å svekke fagbevegelsens innflytelse, og arbeidsfolks faglige rettigheter. Ikke minst er det dokumentasjon på at demokratiet forvitres.

Vegard Holm

Etter at den såkalte Holship-dommen falt i Høyesterett 16. desember i fjor har debatten om EØS-avtalen nådd nye høyder.

*Tekst: Vegard Holm
Illustrasjon: Freepik*

LO-kongressen i 2013 krevde «at norske myndigheter går imot begrensinger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse. ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EU-regler.»

Høyesterettsdom

I desember 2016 fikk vi en Høyesterettsdom som på flere punkter bryter mot kongressvedtaket fra 2013. Høyesterett ikke bare fratok havnearbeiderne deres kollektive kamprett, men ulovliggjorde tariffavtalen og underordnet ILO-konvensjonen som sikret havnearbeiderne fortrinnsretten. EØS-avtalen trumfet alle faglige rettigheter.

Før behandlingen i Høyesterett mente de to LO-advokatene Håkon Angell og Lornis Nagelhus at en «tilsidesettelse av Rammeavtalen ville være et inngrep som strider mot Grunnlovens §101 sammenholdt med EMK artikkel 11 og andre

menneskerettskonvensjoner Norge er bundet av.» (Sitert fra abcnyheter.no). Grunnlovens § 101 verner organisasjons- og demonstrasjonsretten i tråd med Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK).

Men skal vi tro LOs nestleder, Tor-Arne Solbakken, betyr ikke dommen mye. Samme dag som den kom uttalte han til abcnyheter.no at havnearbeidere kan ha styrka seg. På frifagbevegelse.no skreiv Solbakken 21. desember at «Dommen i Høyesterett har ingen innvirkning på gjeldende tariffavtaler.» Dette sa han sjøl om altså tariffavtalen (Rammeavtalen) var gjort ulovlig av Høyesterett.

Sjøl syns jeg dommen er god dokumentasjon på at EØS-avtalen er et redskap for å svekke fagbevegelsens innflytelse, og arbeidsfolks faglige rettigheter. Ikke minst er det dokumentasjon på at demokratiet forvitres.

Drosjeløyver

Et nytt angrep fra ESA, som overvåker EØS-avtalen, kunne vi lese om onsdag 22. februar. ESA skriver i en uttalelse at begrensningene med drosjeløyver er i strid med den frie etableringsretten i EU og EØS-området, og gir Norge to måneder på å ordne opp. ESA krever fullt frislipp av drosjenæringa.

De som husker noen år tilbake minnes nok noen av EU-direktivene som er innført i Norge, og som har undergravd

både faglige rettigheter og fagorganisering, og ikke minst lagt til rette for mer sosial dumping. Jeg tenker på for eksempel vikarbyrådirektivet, tjensteddirektivet, anbudsdirektivet, postdirektivet og jernbanedirektivet. Mange flere kunne vært nevnt.

12.000 EU-direktiver

Det skal være rundt 12.000 EU-direktiver som er implementert i Norge, viktige politiske vedtak som (nesten) uten forutgående debatt er gjort til lov. Nå har vi også fått en dom fra Høyesterett her i landet som klart og tydelig overordner EU-regler foran norske tariffavtaler, kampretten og internasjonale FN-avtaler som Norge har sluttet seg til. I tillegg er det åpenbart at EFTAs overvåkningsorgan, ESA, som skal kontrollere at EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein gjennomfører og følger reglene i EØS-avtalen, er mer på offensiven enn tidligere. Det skal bli slutt på alle avvik fra EØS-avtalen.

På Trondheimskonferansen i januar oppfordret LO-leder Gerd Kristiansen oss EØS-motstanderne til å sitte stille i båten. Det er det motsatte som trengs for å kjempe gjennom en annen politikk enn den som kommer rekende fra Brussel. Det krever mye debatt, og den må være åpen og demokratisk. Bare da kan en samlet fagbevegelse få styrke nok til å få gjennomført en politikk for fagorganiserte og folk flest her i landet.

Fellesforbundet

Medlemsblad for
Fellesforbundet avd. 850,
Oslo grafiske fagforening,
Utkom første gang i 1876.

Ansvarlig utgiver:
Terje Fjellum

Når det gjelder gjenbruk av artikler og andre henvendelser vedrørende Tgm, ta kontakt med redaktøren eller utgiveren.

KRISTIN MULLENG SEZER
Redaktør – kms@fellesforbundet.org

EVA-LILL BEKKEVAD
LO Media – eva.lill@lomedio.no

DARIJA SAPOZENKOVA-HAUGE
darija@darijasart.com

CARSTEN ØSTBY HÅKONSEN
carsten86@me.com

HJEMMESIDE
www.ogf.no

FACEBOOK
www.facebook.com/oslografisk

TRYKK
Andvord Grafisk AS

07 PrintMedia

Fredag 3. februar dro den regionale ungdomssekretæren, Ellinor Linnea Spro, og jeg på bedriftsbesøk til 07 PrintMedia i Aurskog.

Tekst og foto: Kristin Mulleng Sezer

Vi ble møtt av klubbleder Bjørn Olsen som viste oss rundt i bedriften. Det er en stor arbeidsplass, det er bare kommunen som er større i Aurskog.

Ellinor hadde med brosjyrer og verve-materiell, for vi fikk god anledning til å snakke med de ansatte. Det ble dessverre ingen nye medlemmer, men vi fikk snakket med flere som vil tenke på å melde seg inn. Klubben sliter med å få vervet fler, med de gir ikke opp, så vi skal nok ta flere turer for å hjelpe dem litt. Etter omvisningen var det tid for lunsj, som vi spiste sammen med administrerende direktør, Åsmund Krogstad.

Om bedriften

07 PrintMedia er i dag en del av 07 Gruppen, og er den største enheten i konsernet. Det startet på Bjørkelangen i 1968, da het bedriften AS Bryne. Siden har det vært flere sammenslåinger og fusjoner, før de tok navnet 07 PrintMedia i 2016.

Åsmund la vekt på at han er stolt av og ha mange dyktige og lojale medarbeider. De ansatte er den viktigste ressursen

bedriften har. Det er god plass og de har en moderne maskinpark. Bedriften har jobbet med produktvridning og pakking, lager og utsendelser er et satsnings- og vekstområde.

Det er et allsidig og moderne trykkeri som har hele spekteret i sin portefølje. Design, kommunikasjon, kampanjer, interaktiv, tradisjonell trykking på papir og film og animasjon.

Nøkkeltall

I dag er det 92 ansatte, som utgjør 88,7 årsverk i bedriften. Det er budsjettet med en omsetning på 300 millioner kroner. En stor del av denne omsetningen er tippelapper, som utgjør 60 millioner. Det kjøres 3-skift på trykk og 2-skift på CTP og delvis på ferdiggjøring. Det produseres ca 150.000 70x100 trykkplater i året.

Sykefraværet er lavt, korttidsfraværet er på 1,5 prosent og langtidsfraværet er på 1,8 prosent. Det tyder på en høy trivselsfaktor.

Det kan nok Ingrid Joy Rørvik, som er lærer på utdanningsprogrammet Design og håndverk, på Bjørkelangen videregående skole, bekrefte. Hun har skrevet en rapport etter et hospiteringsopphold hos 07 PrintMedia like før jul. Hun likte seg veldig godt, og vi synes rapporten var veldig fin, og vi har fått tillatelse til å gjengi rapporten her i Tgm. Den beskriver bedriften og arbeidsmiljøet godt. Les den på neste side.

Takk for besøket!

To glade trykkere:
Roy Christian Jamesson (til venstre) og Hamid Greffon.

Bildet til høyre:
Klubbleder Bjørn Olsen og regional ungdomssekretær Ellinor Linnea Spro, inspiserer det nyinnkjøpte flaggskipet, en Heidelberg Speedmaster XL 106-8-P.

Hospiteringsopphold

Jeg var utplassert i bedriften mandag og fredag i uke 49. Avtalte på forhånd med avdelingsleder Une Fjeld hva hensikten min var og hun ville gi ansvaret videre til kreativ leder Inge Martinsen.

Tekst: Ingrid Joy Rørvik

Vel ankommet bedriften 5 minutter for sent (kjørte på «autopilot» og var nesten ved Maxbo da jeg kom på at det ikke var ordinær arbeidsdag) ble jeg tatt hjertelig imot av Une, som gjorde det klart at det var uhyre hektisk i bedriften nå om dagen. De hadde nettopp lagt om til nytt ordresystem etter fusjonen med Oslo avdelingen og det virket nok som hun var den eneste som kunne dette godt. Det var konstant noen som måtte spørre henne om noe.

Une praktiserer åpen dør til kontoret sitt og svarer alle vennlig og tålmodig på alle slags forespørsler. Hun holder høyt arbeidstempo, er klinkende klar i sin kommunikasjon, men sørger også for at de myke verdiene som kaffe, kaker og annet snacks er tilgjengelig rundt i arbeidsrommet.

Åpent landskap

Avdelingen jeg besøkte sitter i et åpent landskap, noe de fleste trivdes godt med. De samarbeider tett om oppdragene og de kommuniserer i ett sett om praktiske ting som må gjøres. Planen var altså at jeg skulle få se hvordan Inge jobber, men han hadde akkurat vært i London for å se The Cure (Misunnelig! Bandet med de kuleste goth videoene på MTV på 80-tallet) og lå etter med et oppdrag for et fagtidsskrift som skulle være klart til onsdagen. Han var litt stressa og jeg tuslet videre og fant Bjørn i stedet.

De som har jobba med bly

Bjørn tilhører generasjonen; de som har jobba med bly. På fritiden er Bjørn musiker og siden han og min mann er født samme året i samme by og begge er utdannet boktrykkere og liker å spille musikk, så fant jeg ut at vi kunne nok finne noe å snakke om. Det stemte! (Dessuten har jeg lest bøkene om Per Pettersons Arvid, som også representerer dem som gikk på Sogn i hine hårde dager.)

Tilbrakte formiddagen på et rom bestående av dyre og delvis utgatte, men fremdeles brukbart utstyr, som Bjørn bestyrer til ulike oppdrag.

Han hadde fått båret inn kassevis med reklamemateriale, foto og dokumentasjon hentet fra et arkiv til et av de største forsikringsselskapene, som det skulle skannes fra og lages en jubileumsbok av. Det var helt fantastisk å se gjennom reklameverdens utvikling fra tresnitt til tusjtegninger og til dagens bilderedigerte illustrasjoner!

Utstyret som brukes for å skanne negativer og dias var en trommel som leser dem under høy hastighet.

Jeg fikk også bøker og fagtidsskrifter å bla gjennom, som inneholdt alt fra «regler» for god layout/design og til de som etterlever dem. Bjørn viste også hvordan han jobber med å reparere gamle bilder i PS.

Tidligere elev

Etter lunch ble jeg henvist til Mette, faktisk en tidligere elev med bachelor i grafisk design. Hun jobber med layout for fagtidsskrifter og har også hatt ansvaret for noen av Gyldendals undervisningsmateriale i engelsk. Hun arbeider hovedsakelig i InDesign og Illustrator og jobber tett mot redaktørene. Hun sjekket mailen sin ofte, svarte på innspill og sendte jevnt ut spørsmål selv også.

På fredagen ble jeg ivaretatt av Martin som har samme utdanning som Mette og som viste meg hvordan de store matleverandørene har fått utarbeidet egne nettbutikker hvor de kan sånn halvveis utforme sine egne reklamekampanjer/plakater. Martin lager/koder disse nettsidene etter deres anvisninger vedr. farger, bakgrunn mm. Martin hadde gode pedagogiske evner, så jeg forstod til en viss grad hva koding går ut på der og da, selv om jeg ikke kan gjenfortelle det nå.

Inge måtte ut og møte en kunde, så vårt møte ble ikke stort mer enn utveksling av noen lovord om tidligere nevnte band.

Mitt inntrykk av bedriften er at her er det romslig og raust. Folk får kred for det de er gode på og de liker å tulle og ha en god tone på kryss og tvers av arbeidsrommene, men også på tvers av alder, stilling og ansiennitet. De er alle bevisst på sitt ansvarsområde og at de må levere.

De har en fantastisk kantine, hvor de kan forsyne seg av en rikholdig buffet og på sommerstid kan de nyte den på en stor terrasse. Det var en munter og inkluderende samtale rundt bordet i lunchen og jeg merket meg også at de hadde en veldig respektfull tone i sine fagsamtaler gjennom dagene også.

Det var inspirerende både faglig og sosialt å besøke denne bedriften!

Ambassadør for Fellesforbundet

Alle ambassadørene og reisefølge sammen med åtte lokale tillitsvalgte ved vinfabrikken Robertson Winery.

Fellesforbundet støtter Norsk Folkehjeps arbeid i Sør-Afrika, ambassadørkorpset fra Fellesforbundet var der i februar for å lære mer om arbeidet.

Tekst: Terje Fjellum

Foto: Vegard Grøslie Wennesland

Landsmøte i Fellesforbundet vedtok for første gang i 2011 å kjøre i gang et solidaritetsprogram via fagbevegelsens egen solidaritetsorganisasjon Norsk Folkehjelp.

Dette ble videreført på landsmøte i 2015. Ambassadørkorpset skal bidra til å spre informasjon og engasjement om samarbeidsprosjektet.

Ambassadørkorpset består av en representant fra hvert ADK-område i Fellesforbundet. ADK Øst: Terje Fjellum, avdeling 850, ADK Indre-Øst: Trine Plassen, avdeling 650, ADK Sør-Øst: Ivar Sætre, avdeling 7, ADK Sør-Vest: Inger-Kristin Byberg, avdeling 25, ADK Vest: Jorge Dahl, avdeling 751, ADK Midt-Norge: Odin Johan Ingebrigtsen, avdeling 768 og ADK Nord: Tom Arne Utne, avdeling 53. Med på turen var også forbundssekretær Hege Espe og rådgiver Vegard Wennesland i Fellesforbundet og en representant fra Norsk

Folkehjelp sentralt. Det var en kjempesjakk gjeng på 10 personer. På tross av mange jevlige inntrykk og et tettpakket program, var det aldri tilløp til konflikt, bare omsorg. Turen startet fra Gardermoen lørdag 11. februar og vi var tilbake søndag 19. februar.

Norsk Folkehjelp

Fagbevegelsen stiftet Norsk Folkehjelp så tidlig som på trettitallet, og gjorde det ut ifra to grunnpillarer, arbeidernes interesser og Spaniahjelpen. Norsk Folkehjelp har i dag ca. 13.000 medlemmer, 95 lokallag og 6 regionskontor i Norge. Det er 2.300 ansatte, 110 av dem i Norge, og Norsk Folkehjelp er aktive i 40 ulike land. Arbeidsområdene kan grovt deles inn i fire: Redningstjeneste og forbyggende arbeid, Asyl og integrering, Utviklingssamarbeid og Humanitær nedrustning. Den direkte kontakten med andre lands fagforeninger og forbund er LO og forbundenes ansvar. Og har så lenge jeg kan huske vært kollektivt tilsluttet Norsk Folkehjelp, og en del av medlemmene er også personlige medlemmer. Vi ønsker oss mange flere medlemmer, så hvis du vil vite mer om Norsk Folkehjelp og tegne medlemskap kan du gå inn på www.folkehjelp.no eller henvende deg til Sagveien så sender vi ut ferdig frankerte innmeldingskort.

Norsk Folkehjelps kontor i Sør-Afrika ligger i Johannesburg og blir ledet av Trygve Augestad fra Norge, de andre som jobbet der var afrikanere. De har prosjekter i store deler av det sørlige Afrika i tillegg til Sør-Afrika. Hovedoppgaven deres er å følge opp de 9 grunnorganisasjonen som er direkte samarbeidspartner med Norsk Folkehjelp i dag. Gjennom rådgiving, følge opp handlingsplanene deres og sørge for at pengene til de prosjektene de søker økonomisk støtte til, kommer dit de skal. Som sikkert de fleste vet er korrupsjon en av de aller største utfordringene i Sør-Afrika. Det overordnede målet til alle de 9 organisasjonen er. Å styrke folks demokratiske rettigheter, noe som er en kjempeutfordring i dagens Sør-Afrika.

Enorme forskjeller

Det først som slår en er de enorme forskjellene på fattig og rik. Jeg så flere luksusbiler på en halv dag i Johannesburg, en jeg ser på et halvt år i Oslo sentrum. Forflytter man seg bare noe kilometer ut av sentrum, så bor folk i bølgeblikkskur uten toaletter, vann og strøm. Veldig mange fortalte oss at de ikke merket noe til at ANC har sittet med makten i mer enn tyve år. Av de mange sterke inntrykkene jeg fikk på turen, er det verste å se

Ødelagt grunnvann og forurensede kunstige innsjøer blir resultatet av rå gruvedrift, og barn kan ikke lese advarslene på skiltet.

barna som er dømt til å vokse opp i den ufattelige slummen. Arbeidsfolk helt uten rettigheter og en lønn det er umulig å leve av. Den andre siden er hvordan multinasjonale selskaper, særlig innen gruvedriften, tok seg til rette over alt der de hadde lov til å drive gruvedrift og der de presset ut de opprinnelige grunneierne. Med det resultat at grunnvannet ble ødelagt, og svære kunstige innsjøer var så forurensede at det ikke fantes liv der. Når folk er så fattige at de ikke har råd til å kjøpe vann, så er de tvunget til å drikke det vannet. Barna er det ikke alltid lett å følge med på, så de bader i disse kunstige forurensede innsjøene.

Sørafrikansk fagbevegelse

Våre møter med Sørafrikansk fagbevegelse startet med møte hos COSATU som er motsvaret og samarbeidspartneren til Norsk LO. Kort fortalt så ble de etablert under Apartheidstyret og har tette bånd til ANC. Det foregår en intens kamp i fagbevegelsen i Sør-Afrika om blant annet politisk retning og båndene til regjeringen og ANC. Det har ført til oppsplitting og fremvekst av alternativer til COSATU, en av dem, og som vi også møtte var NUMSA. I følge COSATU var denne oppsplittingen et forbigående problem og at de som

hadde forlatt organisasjonen ville vende tilbake igjen.

Det hørte vi bare fra COSATU, alle de andre organisasjonene med NUMSA i spissen var krystallklare på at det ikke var en vei tilbake. Veien videre var å bygge en ny sterk organisasjon og starte et sosialistisk Arbeiderparti. Begge disse organisasjonene hadde sine hovedkontor i Johannesburg.

Onsdag ettermiddag gikk turen videre ned til Cape Town som er en to timers flytur fra Johannesburg. To lokalt ansatte fra Norsk Folkehjelp var sammen med oss, og de skulle både guide oss rundt, og ha oppfølgingsmøter med sine samarbeidspartnere.

Torsdag vare det møter med nye lokale organisasjoner og et besøk på fangeøya Robben Island og innføring i et vanvittig system for å bryte ned mennesker både fysisk og ikke minst psykisk.

Fredag gikk turen til vindistriktet Robertson gjennom et fantastisk vakkert landskap, og et brutalt møte med arbeidsforholdene til landarbeiderne og ikke minst de som jobbet på vinfabrikken Robertson Winery. Etter møte med de lokale tillitsvalgte ved fabrikken, åtte stykker, og deres beskrivelse av videreføringen av Apartheidssystemet. Det var lønninger og toa-

letter etter hvilken hudfarge du hadde. Jeg har drukket min siste vin produsert i dette anlegget, og det er etter en enstemmig oppfordring fra de lokale tillitsvalgte.

Jeg vet det vil komme en nedtonet variant av hva som er den ønskelig reaksjonsformen mot denne fabrikken etter møter mellom det Norske Vinmonopolet og noen organisasjoner. Men som en av de tillitsvalgte uttrykket det, etter direkte spørsmål fra oss: - En boikott vil jo ramme deres arbeidsplasser direkte. Ja, men dere drikker mitt blod.

Fredagskvelden ble det en felles middag, så ble vi tatt med til et lokalt diskotek der det utover natten ble utvekslet en rekke forskjellige dansetrinn. Noe som gjorde et uslettelig inntrykk på våre Sørafrikanske fagforeningskamerater.

Lørdag morgen startet med nye møter direkte med landarbeiderne frem til lunsj. Så startet vi på veien hjemover, og det er starten på jobben vår som ambassadører ved at jeg står til disposisjon for fagforeninger og klubber i Østfold, Akershus og Oslo som ønsker å høre mer. For målet er: Påvirke rettferdig fordeling av makt og ressurser i Sør-Afrika. Bidra til en mer demokratisk utvikling. Engasjere forbundets klubber og avdelinger som gis tilbud om å slutte seg til prosjektet.

Første dag på arenaen var forberedende og ga mulighet for å lage en helt fri plakat om grafisk design i eget uttrykk.

Mari Rem Groeng tok gull i det første Euroskills i 2008.

Ida Sæterdal tok gull i 2014.

Knivskarp konkurranse i Euroskills – Erik Alm fikk fjerdeplass

Erik gjør ferdig sin dummy av emballasjen, etter å ha fullført design av logo, brevark, visittkort og konvolutt. Alt på én konkurransedag.

1.-3. desember 2016 ble Euroskills (EM i yrkesfag) avholdt i Gøteborg. Konkurransen i mediegrafikerfaget var beinhard, mye tøffere enn noen gang tidligere. Vi klarte derfor ikke å forsvare gullmedaljen fra 2014, og Erik endte på en «sur» fjerdeplass.

Tekst og foto: Anne Cappelen Grandt

Det var kamp til siste oppgave var løst. Østerrike og Russland dro fra allerede første dag, med perfekt teknisk gjennomføring og knallbra design. Erik hang med på perfekt teknisk leveranse, men poengmessig manglet det litt på designet. Tredjeplassen var klart innen rekkevidde helt til aller siste oppgave som var en plakat – der dro finnen forbi med et grøssende bra design.

Halvparten av poengene blir gitt for

teknisk gjennomføring etter gitte spesifikasjoner. Dette gjør også konkurransen reell i forhold til arbeid i bransjen, hvor man må tilpasse seg spesifikasjoner fra trykkerier. Resten av poengene gis for design, både valg av farger og typografi, hvordan målgruppen blir møtt osv. Totalt for alle tre dager mistet Erik bare 1,5 teknisk poeng – ifølge ham selv 1,5 poeng for mye. Her er det ørsmå detaljer som skiller, og det er en viktig ambisjon å ha alt perfekt.

Også denne gangen strakte oppgavene seg fra logo og emballasje til brosjyre, plakat og en liten «interface» til mobil. Erik, som gikk sin læretid i Aftenposten og nå jobber som designansvarlig i Forsvarsmateriell, syntes det var spesielt morsomt at de digitale flatene kommer litt inn i mediegrafikerkonkurransen, da dette ofte er en del av det daglige arbeidet.

Erik ble Norgesmester i Yrkes-NM i oktober 2016, hvor han deltok for andre gang. I 2014 ble det ingen pallplass, og det var derfor en god motivasjon for å søke

Alle 12 deltakerland med konkurrerende ungdommer og dommere. Erik og Anne helt til venstre, vinneren fra Østerrike, nederst i høyre hjørne.

«Jeg opplevde det som lærerikt og veldig inspirerende, utrolig fett å se hva Europas beste får til på så kort tid. Det er jo egentlig bare motiverende, fjerdeplass eller ikke. Bare det å være med et landslag som dette er jo utrolig kult – en haug med megaengasjerte blodnerder som blør skikkelig for faget sitt, være det elektrikerer, resepsjonisten eller anleggsgartnerne.

– Erik Alm»

revansj. Det vises også tydelig at de som deltar flere ganger i Yrkes-NM får større framgang og forståelse for hvordan akkurat disse konkurransene foregår.

Litt historikk

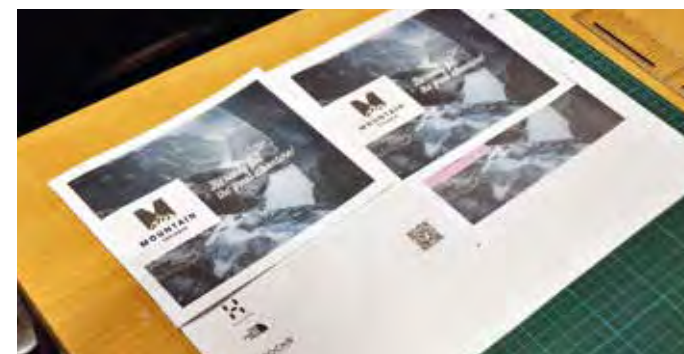
Euroskills ble arrangert første gang i 2008. Da tok vi gull i mediegrafikerfaget ved Mari Rem Groeng og bronse for lag. Den gangen var grafisk, web og trykk også ansett som et lag med sammenlagt medalje.

I 2010 deltok Rino Martinsen som fikk fjerdeplass.

Vi deltok ikke i 2012, men kom sterkt tilbake i 2014 hvor vi igjen tok gull ved Ida Sæterdal.

Vi ligger øverst blant de skandinaviske landene hver gang, og dette kan vi kanskje se som et tegn på at vi har et godt system for å oppnå høyt faglig nivå i Norge?

Flere bilder fra konkurransen finner du på Facebook «Euroskills 2016 Graphic design».

Dag 2 var en det en 12 siders katalog for fjellutstyr med foto-kollasj på forsiden som skulle lages.

Vel gjennomført konkurranse, og vi koster på oss et smil og håper det beste! Anne Grandt som til daglig jobber på Opplæringscenteret og Erik Alm.

Hvordan holder man et godt foredrag?

Har du blitt bedt om å holde foredrag, eller vil du forbedre dine presentasjoner? Jeg har snakket med Johannes Brodwall, en erfaren foredrags/kurs- og workshopholder for å fange opp de gode tipsene. Noen av dem har jeg prøvd allerede og de var til stor hjelp. Dette ønsker jeg å dele. Vær så god, forsyn dere!

Tekst: Darija Sapozenkova-Hauge
Illustrasjon: Freepik

– Dine workshops og foredrag er veldig engasjerende. Jeg er også fascinert over hvordan du ledet en arkitektur-workshop på Smidig – deltakerne var veldig engasjerte og ord ble til resultat. Hva er veien til et vellykket foredrag?

– Jeg bruker samme knep bestandig: Det er tre ting man må kunne for å holde et godt foredrag.

1. Du må vite hva du vil.
2. Du må strukturere det du kan.
3. Du må øve på fremføringen.

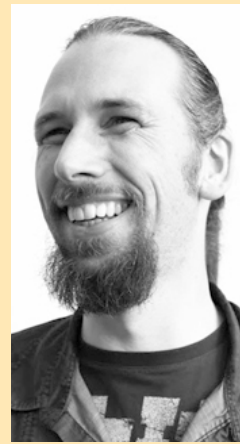
– Når du holder et foredrag er det lurt å tenke på hvem du snakker til. Hva vet de allerede om det temaet du skal snakke om?

For eksempel holdt jeg foredrag på Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) sin digitaliseringskonferanse. Da snakket jeg til folk som er ansvarlige for å bestille offentlige prosjekter. Jeg jobber ikke med den type ting og dette er ikke folk som jeg vanligvis snakker til. Så det første jeg trengte å gjøre var å tenke over hva som er relevant for dem og hva de allerede vet om mitt tema.

For det andre måtte jeg tenke over hva de vil, hvorfor er de interessert i å høre på meg? I dette tilfellet, er mange av de som sitter i salen med på å skrive kravspesifikasjonene som til offentlige prosjekter. Selv er jeg en av dem som leser sånne kravspesifikasjoner. Så jeg regnet med at det de tenkte at de kunne få ut av å høre på meg, var å finne ut hva de kan gjøre for å skrive kravspesifikasjoner som gir mye bedre tilbud. Det er det de vil.

Darija er senior interaksjonsdesigner i konsulent-selskap Ciber Norge.

Johannes er Principal Engineer i Sopra Steria. Han er en mann bak Mobile Era og Smidig konferansen.

Når jeg har tenkt over hvem de er og hva de ønsker, må jeg tenke hva det er jeg vil. Det jeg vil er å kunne jobbe på et mer spennende prosjekt. Så det jeg trengte å gjøre var å inspirere de som skriver kravspek, slik at de skriver spesifikasjonene på en måte som gir dem bedre tilbud og meg en artigere jobb. Det er det jeg vil.

– Hvordan skal man velge tema til et foredrag og hva er knepene for å presentere på en engasjerende måte?

– Snakk om noe du brenner for. Det er det aller viktigste. Jeg har hørt folk snakke om skruer og om trefelling, og begge foredragene var om temaer jeg aldri hadde trodd jeg ville interessere meg for. Men foredragsholderne klarte, gjennom sin interesse og dype kunnskap om temaet, å gjøre det gøy. Det er en kombinasjon av at du kan et emne veldig godt og at du forstår hva det betyr for publikum.

– Jeg skulle holde min første lyntale og hadde et spennende tema, men jeg slet med å strukturere foredraget. Du hjalp meg. Hva er skaper god struktur i et foredrag?

– Det viktigste er å vite hvor mange poeng du skal snakke om. Jeg starter ofte med samme struktur for alle foredrag. Da sier jeg: Jeg skal ha 3 hovedpoeng og så skal jeg ha 3 eksempler eller historier under hvert hovedpoeng. Jeg kaller det for 3 ganger 3-struktur. I det foredraget jeg nevnte som eksempel – digitaliseringskonferansen – sa jeg: Jeg skal fortelle om 3 eksempler på prosjekter som var motive-

rende, og så vil jeg fortelle om 3 eksempler på kravspek jeg har jobbet med, som var frustrerende. Til slutt vil jeg komme med 3 forutsetninger som jeg tror må være tilstede for å lage et vellykket prosjekt.

En av de største fordelene med å ha med den planen er at det blir enklere å huske sitt eget foredrag. Du vet hvor du er til enhver tid, og det er ganske lett å lede publikum gjennom foredraget.

– Har du gode tips til slides?

– Jeg starter med å lage 3 hoved-slides og 3 under-slides som liksom er overskriftene på foredraget. Noen ganger er de 1 slide per underpunkt, andre ganger lager jeg kanskje flere slides som tilhører ett punkt, for eksempel hvis jeg vil bruke mange bilder for å illustrere en historie. Men det viktigste er at det ikke er noen vits i å jobbe med slidene før du har strukturen på plass på papir eller i ditt hode. Etterhvert, når du vil justere på strukturen i foredraget ditt, er det ganske klønete å gjøre det, hvis du allerede har laget mange slides. Så start med å teste strukturen før du skriver slides.

– Hvordan bør man øve til foredraget?

– Gjennom at du holder foredraget for babyen din, hunden din eller veggene dine – det er gjennom øvelse foredraget ditt tar steget fra å være ok til å bli veldig bra. Det er viktig å trene tidlig og å trene høyt. Når jeg sier trene tidlig, mener jeg allerede når du har skrevet de 3 hovedpunktene og 3 underpunktene dine på papir. Du bør fremføre foredraget ditt allerede da, før

Det er tre ting man må

huske på:

1. Du må vite hva du vil
2. Du må strukturere det du kan
3. Du må øve på fremføringen

du har laget noen slides. Du kan late som du har slidene klar. For eksempel, si høyt: «Hvis dere ser på denne sliden, så ser dere

hvilke regneark vi måtte forholde oss til i dette tilbudet», da vet du plutselig allerede at det er en slide du trenger å lage.

– Hvis du bruker slides, vær forberedt på teknikken. Det er tre situasjoner du kan havne i: Du kan komme til et sted der du

må gi fra deg slidene dine og så får du en fjernkontroll – da er alt på andre siden av fjernkontrollen kontrollert av noen andre, og det kan hende at du får et annet visningsbilde enn du er vant til. Du må trene på å holde foredraget ditt på den måten.

Så kan det være at du har en fjernkontroll selv. Da må du trene på å bruke den. For eksempel kan du bruke mobilen din som peker, jeg bruker en app som heter Office Remote, som lar meg kontrollere slidene og se et preview-bilde på mobilen. Det er ganske praktisk, men første gang jeg brukte det, klarte jeg ikke å få koblet den opp mot pc-en og det litt dumt hvis du står på scenen og tukler med det. Den appen kan du dessuten bare bruke hvis du bruker din egen pc når du holder foredrag.

Den siste situasjon du må være forberedt på, er at du ikke har noen fjernkontroll, at du må trykke på tastatur eller mus selv. Da må man ofte lene seg over bordet og trykke på mellomromstasten. Det er mulig å gjøre det uten at det blir for distraherende, men du bør trene på det på forhånd og du bør vurdere om du bør skaffe deg en fjernkontroll.

Og så har du noen av de vanligste feilene med slider: Lyd er ikke med, eller slidene går i feil rytme, osv. Test ut alt på forhånd. Hvis du skal holde foredrag på andres utstyr, må du teste slidene på det utstyret før du skal holde foredraget, særlig må du teste lyden.

Hvis det er en konferanse, prøv å komme til foredragssalen før foredragene begynner om morgenen, eller i hvertfall i begynnelsen av pausen før

ditt eget foredrag, og sjekk at lyden fungerer og at den er justert til riktig nivå. Denne feilen er lett å unngå, men det er mange som ikke gjør det.

– Kort oppsummert: Slik forbereder man seg til et foredrag?

– Når jeg skal holde et foredrag, så tenker jeg på hvem jeg skal snakke til, hva de kan om temaet, og hva det er jeg ønsker at de skal høre basert på temaet. Så strukturer jeg 3 hovedpunkter og 3 underpunkter utfra det.

Før jeg skriver slidene, prøver jeg å holde foredraget. Da høres det ut som dette: «Hei, jeg heter Johannes og i dag så skal jeg snakke til dere om ..., jeg tror at dere alle sammen har noe erfaring med 'tema', men dere er her fordi dere ønsker å vite 'noe mer spesifikt'. Og for å oppnå det har jeg tenkt å dekke 3 områder: For det første har jeg tenkt å gi 3 eksempler hvordan det kan gå bra, for det andre har jeg tenkt å gi 3 eksempler på hvordan det kan gå dårlig, og for det tredje har jeg tenkt å gi 3 eksempler på hva man kan gjøre for å forbedre situasjonen.

La oss starte med hvordan det går bra: For det første, for det andre... for det tredje... Men noen ganger går det riktig ille: 1... 2... 3... Og hvordan vi kommer fra det som er ille til det som er bra? 1... 2... 3...

Jeg håper at gjennom dette foredraget har dere lært litt mer om 'det dere ønsket å lære'. Og når dere går hjem etter foredraget vil jeg at dere husker på 'noe' og 'gjøre noe konkret' slik at deres liv og livet til de rundt dere, blir bedre. Tusen takk for meg.»

Slik kan man holde foredrag nesten uten innhold, he he.

– Fortell om foredragskaraoke-øvelser...

– Da jeg var på Agile 2013 i Nashville, Tennessee i USA, hadde de noe som de kalte for foredragskaraoke. De hadde samlet slides som det ikke var så mye tekst på fra ulike foredrag, satt dem i tilfeldig rekkefølge og lagt til en timer som går til nest slide etter 15 sekunder. Så kunne de som torde, holde et karaokeforedrag. Det var 210 slides og publikum valgte et nummer mellom 1 og 210. Vi måtte gå til den sliden publikum hadde valgt. Så måtte foredragsholderen trekke en lapp fra en bolle hvor det sto et tema. Jeg fikk for eksempel temaet – sko. Så starter vi slidene, og da er det bare sette i gang. Den første sliden jeg fikk se da jeg skulle snakke om sko, var av noen folk i en båt. Da måtte jeg tenke meg litt om, så sa jeg «Hva er aller viktigste når du velger sko? Det er at de har riktig størrelse. Noen ganger føles det som om man svømmer i skoene sine... Den andre viktige tingen du må tenke over når du velger sko er...» og så kommer vi til en ny slide hvor det sto ordet 'management'. Da sa jeg: «du må ha system på skoene dine – hvilke sko må du kjøpe nå, hvilke sko har du allerede, og hvilke sko trenger du i fremtiden». Så jeg brukte knepet: «for det første, for det andre, for det tredje». Så kommer vi til neste slide, og jeg tror det var bilde av noen palmer. Da sa jeg bare at: «Jeg tror denne sliden snakker for seg selv.» (Det gjorde den på ingen måte!). En slik setning kan faktisk fungere på noen presentasjoner, fordi noen ganger kan du ha et sitat eller et bilde som forteller historien bedre enn ord. «Takk for meg og lykke til!»

En pakkers betraktninger

– om uformell kompetanse, og valgfrihet

To historier som kunne vært sanne.

Tekst: Anne Rønningsbakk

Illustrasjon: Freepik

Jeg (eller du) var liksom en helt vanlig ung dame på jobbintervju. Jobben var spennende og utfordrende, altså en jobb jeg ønsket meg. Jeg mente meg godt forberedt og møtte optimistisk til intervju. Samtalen flyter lett. Jobben er slik jeg hadde tenkt og tonen er god.

Mot slutten av intervjuet forteller jeg om et prosjekt jeg har startet på. Det vil gå over noen år, men vil gi uvurderlig kompetanse innenfor logistikk, problemløsning, krisehåndtering og økonomistyring. Jeg har allerede avtalt lønn i permisjonstida med staten. Sjefen synes dette høres greit ut. Dette er kunnskap som er nyttig i jobben, og fraværet vil betale seg. Ansettelsen er i boks. Kontrakt skrives og startdato avtales.

På vei ut døren sier jeg, terminen er 1.august.

Jeg (eller du) var liksom en helt vanlig gutt, eller en vanlig mann for den sakens skyld. Du har søkt på en framgangsrik jobb i et framgangsrikt firma, av den typen som har framtida foran seg, lissom. Dere vet hva jeg mener.

Denne jobben, som de fleste andre jobber jeg kan tenke meg, krever gode evner

i logistikk, problemløsning, konflikthåndtering, endringsvilje, evne til å snu på hælen osv.

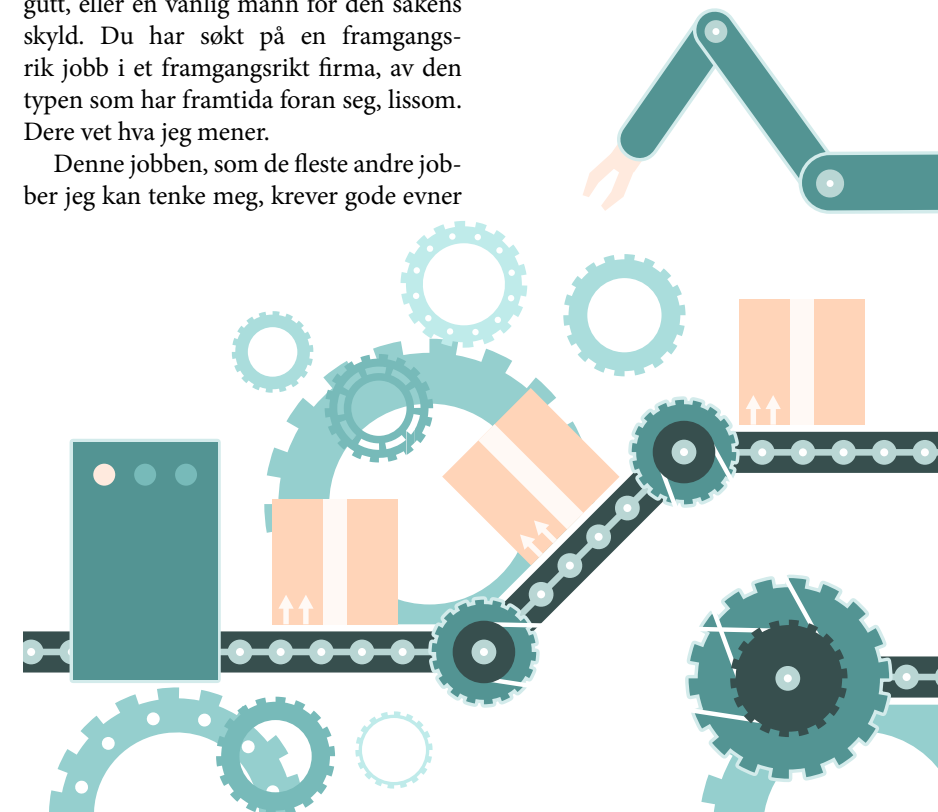
Ansettelsesintervjuet går bra, synes du. Dette virker å være en spennende jobb og du svarer godt for deg.

Du blir spurt om familie, joda du har tre barn, en i skolen, en i barnehage, og en som snart fyller ett år.

Du blir spurt om du har tatt ut permisjoner for omsorg første året. Neida, svarer du. Vi har praktisert valgfriheten hjemme hos oss, så min kone har tatt ut all permisjonen vår slik at jeg har kunnet konsentrere meg om karrieren. Du tror du har fått dreisen på dette. Da spør intervjueren, som du håper skal bli din neste sjef:

«Har du virkelig gått glipp av den kompetansen det gir å ha hovedansvar for barn? Hvordan kunne du la den erfaringen glippe? Siden vi her har bruk for medarbeidere med kompetanse i personalhåndtering, logistikk og problemløsning, tror jeg ikke vi kommer til å få bruk for dine tjenester.

Takk for nå. Ikke ring oss, vi ringer deg» not. Dream on.

Trondheimskonferansen 2017

– Vi gir oss ikke!

Hvert år når det lir mot en ny vinter, og vi vet at januar kommer med mørke, kulde og noen ganger snø, er det fint å vite at i slutten av denne måneden, den tristeste vi har i året (joda, jeg synes den er hakket verre enn november som er nummer to) er det tur til Trondheim som står på programmet.

Tekst: Anne Rønningsbakk
Foto: Bjørn Olsen

Hva er det med Trondheimskonferansen som gjør at jeg hvert år føler at jeg må reise dit? Det er et spørsmål jeg stiller med jevne mellomrom. Vi skal alltid ha et bevisst forhold til hvordan vi bruker medlemmenes penger.

På mange måter er den forutsigbar. Trondheim i januar er betydelig mildere enn Østlandet. Det drar opp, det og. Jeg vet at vi igjen vil møte gamle engasjerte kamerater, av den sorten som aldri gir seg, vet dere? Vi hører om igjen noen kloke tanker, slike tanker vi trenger for å holde motet oppe i en ellers til dels traurig hverdag som lokal tillitsvalgt. Det kommer også noen nye tanker iblant, selv om problemstillingene vi står overfor er mye av det samme som året før.

Ryggen mot veggen

Fagbevegelsen i dag handler ikke lenger om å vinne nytt land. Vi står med ryggen mot veggen og prøver å bremse tilbakegangen alt vi kan. Noen ganger vinner vi små seire, men de store framgangene tilhører historien. Det er debatter om årets temaer, der man kan delta eller lytte og lære. Jeg vet også at vi møter folk som har kommet dit for å snakke om en bestemt sak de brenner for, en sak som kanskje ikke har fått så stor oppmerksomhet. Tidligere var det faktisk flere av dem. De brukte enhver debatt under konferansen, uavhengig av temaet som skulle diskuteres, til å løfte sin egen sak, hvor liten, spesiell eller sær den var. Egentlig ganske stilig, hvis man greier å la irritasjonen over usaklighet i forhold

til tema ligge. Hva kjennetegner disse (og vi)?

– Vi gir oss ikke

Det var altså med forventning om det forutsigbare og fremdeles engasjerende, og litt spenning i forhold til nye opplevelser, jeg entret toget på Lillestrøm en torsdag kveld etter jobb. Der var det ordnet med billetter og sovekupe. Det er ganske luksus å få lov til å reise med en voksen, som tar seg av det praktiske. Reisefølget, Kai Foss, Bjørn Olsen, Werner Larsen og far sjøl, eller guttungen som han også ble kalt, Terje Fjellum var, ikke overraskende, benket i kafevogna, og hadde allerede fått selskap av ungdommen. Vi var altså ikke helt alene om å reise miljøvennlig til bartebyen. Tog er en behagelig måte og reise på, og i godt selskap, går tida fort. NSB sier i reklamen, at med sovekupe, våkner du frisk og opplagt neste morgen. De glemmer dog å si at du må legge deg i tide for å oppnå dette. Trøtte, men ganske greie ankom vi målet kl 06:40, spaserte bort til hotellet, for anledningen Royal Garden, der vi tidligere har fått rom ved ankomst, med muligheter for et par timer på øyet for alvorlet begynner. Rom kunne vi glemme, med unntak av Werner som hadde bestilt sjøl. Frokost fikk vi og vi lånte Werners dusj etter tur, så vi kunne gi inntrykk av å være utsovet.

Det var EØS-konferanse på formiddagen før selve konferansen startet i halvsektida. Fredag kveld var vi ute på middag med de lokale, grafikere har venner overalt, før vi inntok Olavspuben der alle samles på kveldstid. Her var det levende musikk denne kvelden og nytt var inngangspenger på kr 100,-. Litt i overkant med betaling i døra, syntes mange. Litt usikker på om det er noe de bør fortsette med. Lørdagens samling i Olavspuben var derimot etter gammel oppskrift, med gitar og tidvis allsang.

Aktuelle Ebba Wergeland

Konferansen hadde alle ingredienser, fra alltid aktuelle Ebba Wergeland, til LO-lederen og nestlederen i AP, som skulle sanke stemmer til høstens Stortingsvalg. Hadia Tadjik overrasket faktisk positivt,

626 engasjerte tillitsvalgte deltok på Trondheimskonferansen i 2017.

selv om budskapet til AP ikke går helt hjem hos undertegnede. Hun fikk ikke mye applaus for sin EØS-støtte.

Dette ble en helg som stod til forventningen. EU / EØS og Havnearbeiderne blir stikkord, samt forberedelser til LO-kongress og valg. For mer detaljer viser jeg til Trondheimsresolusjonen (det er et utdrag fra resolusjonen på neste side), som ble enstemmig vedtatt søndag mens vi satt på toget sørover og fordøyde nok en helg i Trondheim.

Sist, men ikke minst. Det gror blant ungdommen. Noen av dem har vi sett før. Andre var nye. Felles for alle, er engasjement, gode innlegg og uredde framføring. Ingen nevnt, ingen glemt. Det er håp for framtida.

Oppsummering? Alle var enige om at det hadde vært en fin tur, eller som de sier i Sverige, «vi hadde i alla fall tur med vädret».

Og – Vi gir oss ikke!

Gerd Kristiansen.

Hadia Tadjik.

Trondheimsresolusjonen 2017

Den økonomiske krisa i Europa er kapitalismens krise.

EU fungerer som et redskap for kapitalen i kampen mot arbeidsfolks interesser i Europa. I dette inngår å svekke nasjonalstatene og overføre mest mulig makt til et overnasjonalt EU. Det er viktig for fagbevegelsen og venstresida å innse og forsvare nasjonalstatens positive betydning som en ramme for den faglige og politiske kampen, slik vi så ved nei-seieren i 1994, samtidig som det utvikles og forsterkes en internasjonal solidaritet mellom arbeidsfolk i alle land basert på prinsippene om gjensidighet og respekt. Den økonomiske krisa viser at vi trenger et nytt samfunnssystem. Fagbevegelsens svar på kapitalens offensiv må være å gjenreise arbeiderbevegelsens visjon om et demokratisk, sosialistisk samfunn.

Her er overskriftene i Trondheimsresolusjonen:

- I. Bruk kampmidler.
- II. Havnearbeiderne, LO og EØS.
- III. Organisering av LOs fylkeskonferanser.
- IV. Kampen om arbeidervernet.
- V. Stortingsvalget 2017.
- VI. Pensjon – evaluering av pensjonsreformen i 2017.
- VII. Norge må videreutvikles som en industrinasjon.

Du kan lese hele resolusjonen her:

<http://loitronheim.no/trondheimskonferansen-2017/trondheimsresolusjonen-2017/>

Uttalelser fra Trondheimskonferansen

I tillegg til Trondheimsresolusjonen ble det sendt ut 12 uttalelser. De hadde følgende tema:

- Bane Nor
- EØS-avtalen - En trussel mot velferdsstaten
- Forby profitt på velferd
- Integreringsarbeid – internasjonal flyktningssituasjon
- Israel – Palestina – Norge
- LOs solidaritet på prøve!
- Norsk lønn og arbeidsvilkår skal avgjøres i Norge!
- Språkleg jamstilling
- Sykehus er ikke butikk – fjern helseforetaksmodellen!
- Trondheimskonferansen krever en nasjonal handlingsplan mot fattigdom
- Vest-Sahara
- Vi støtter dialogen for å løse Venezuelas problemer

Disse uttalelsene finner du her:

<http://loitronheim.no/trondheimskonferansen-2017/>

Ebba Wergeland.

Terje Fjellum.

Jonas Gahr Støre gjestet representantskapsmøtet til Fellesforbundet for å snakke om den aktuelle politiske situasjonen.

Nye arbeidsplasser

Representantskapet til Fellesforbundet var samlet i Oslo 1. mars for å velge delegater til LO-kongressen og diskutere den politiske situasjonen og sosial dumping.

Tekst og foto: Kristin Mulleng Sezer

Forbundsleder Jørn Eggum åpnet møtet og ønsket dagens hovedinnleder Arbeiderpartiets leder, Jonas Gahr Støre, velkommen. Det første Støre kunne love, var at adgangen til midlertidige ansettelser på generelt grunnlag skal fjernes.

– Vi skal ikke vinne valget på misnøye, men på hva vi vil for Norge. Vi er ikke en regjering for revers, vi skal framover mot

2020. Det er den nåværende regjering som setter Norge mange år tilbake, understreket Støre. Han trakk frem fire områder som spesielt viktig: Skape nye arbeidsplasser, få til en kompetansereform i arbeidslivet, unge må komme inn i arbeid og vi må sikre trygghet i arbeidslivet.

Støre la også vekt på at vi nå må gjenvinne kontrollen over arbeidslivet. Han lanserte tre grep for å gjenvinne kontrollen i arbeidslivet: – Øke organisasjonsgraden, ved blant annet å øke fagforeningsfradraget. – Avskaffe såkalte løsarbeiderkontrakter – kontrakter som gir null lønn mellom oppdrag. – Bemanningsbransjen skal reguleres mye kraftigere.

Det blir en viktig og tøff valgkamp. Skal vi få til en ny retning, krever det god innsats både fra fagbevegelsen og fra Arbeiderpartiet, avsluttet Støre. Det ble deretter en debatt om den politiske situasjonen, og mange representanter stilte Støre spørsmål.

Deretter var det tre gode innledninger om sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. En debatt fulgte i etterkant av dette viktige temaet.

Så var det tid for valg av Fellesforbundets representanter til LO-kongressen 2017. Fellesforbundet har fått tildelt 42 representanter til kongressen som avholdes 8. til 12. mai 2017. Følgende representanter ble valgt for vårt distrikt i Fellesforbundet, Oslo og Akershus: Magne A Glimdal, avd. 1, Kristian Mork, avd. 10, Joachim Espe, avd. 605, Kristin Mulleng Sezer, avd. 850 og Gunnar Holm, avd. 185.

Grafisk mot 2018

Seminaret Grafisk mot 2018 ble gjennomført på NTNU Gjøvik 12. og 13. januar. Det var om lag 25 bransjedeltakere og 25 studenter fra NTNU til stede.

Tekst: Kristin Mulleng Sezer

Illustrasjonsbilde: AdobeStock

Det var første gang en slik samling ble gjennomført på NTNU Gjøvik. Grafisk bransjeforening print og kommunikasjon og Fellesforbundet sammen med IGM samarbeidet om å lage dette seminaret. Det var åpent for deltakere fra ledelsen og de tillitsvalgte i grafisk bransje, slik at man sammen skulle få belyst hva de beste gjør bedre og hvordan lykkes med konkrete prosjekter eller satsinger.

Stadig omstilling

Den grafiske bransjen har tradisjonelt vært eiere av kommunikasjon, og man har stadig vært i omstilling og adoptert ny teknologi. Det er en spennende arbeidsplass fremover. Men, for at grafisk bransje skal stå sterkt fremover, må man komme sammen for å diskutere og få innspill på hva vi kan hente ut av ny teknologi, nye samarbeidsformer og digital strategi.

Hvordan skal vi ta tilbake inntektene som i dag går til de nye digitale mediebedriftene? Kan vi fortsatt snu oss og samtidig snu trenden? Utfordringen er å skape nye inntekter, se nye muligheter og utnytte det potensialet i det man allerede har. Utviklingen stiller krav til strategisk, teknologisk og markedsmessig oversikt og kompetanse, både hos beslutningstagere og hos de som skal gjennomføre endringer og nysatsinger.

Interessante foredragsholdere

Først ut var Marius Pedersen, han er førsteamanuensis i Norwegian Media Technology Lab, Avdeling for informatikk og medieteknikk på NTNU. Han snakket om 3d-printing og utfordringene og mulighetene rundt dette.

Fra 2d til 3d. Mye av teknologien rundt dette er gjort i samarbeid med grafisk bransje. For eksempel pillekamera, som svelges og tar bilder på vei gjennom kroppen. Er et resultat av det arbeidet man har hatt med vår bransje. I et annet prosjekt

med kanadisk bankvesen, som jobbet med å gjenkjenne sedlene og om de er ekte eller falske, jobbet man mye med bilder for grafisk bransje for å få en optimal kvalitet.

Den første 3D-print teknologien ble utviklet i 1983. Det er ikke så enkelt at det bare er å putte mange lag på hverandre.

Fargedannelse, hvilken vinkel ser man fargen fra. Her er belysningen viktig, fargen kan bli forskjellig. Fargen kan også endre seg i forhold til formen, like mye som for belysningen, man kan ikke bruke den gamle målemåten for papir.

Jens Barland, førsteamanuensis i medieledelse og innovasjon NTNU, var neste innleder, han snakket om innholdsmarkesføring. Han har jobbet 20 år i mediebransjen, som journalist, redaktør og direktør. Hoppet av bransjen for å bli akademiker.

Alle kan nå publisere, sosiale medier har gjort dette mulig. Folk kan bruke det, og bedriftene tar det i bruk. Man treffer godt på en spesiell brukergruppe, og kommer inn der med søkeroptimalisering. Man trenger ikke å kjøpe dyr reklameplass lenger. Datahøsting, man kjører da en god gammeldags markedsanalyse. Men får du brukeren til å bli mediebudbringeren via vennelisten på Facebook for eksempel. Pressens samfunnsrolle, presseetikken, medienes eksistens utfordres på dette.

Unni Flengsrud Oustad, seniorrådgiver, Innovasjon Norge, hadde en gjennomgang av prosjekter og støtteordninger man kan søke om støtte til.

Geir Hagen, Skipnes kommunikasjon, var neste innleder. Papiret er dødt, dette har vi hørt de tyve siste årene. Alle som har spådd dette, har tatt feil, mener Hagen.

Det er 229 papiraviser i dag mot 225 for 10 år siden. De som vendte papir ryggen, lokket av enkle løsninger i den digitale verden, begynner å angre seg.

20 år inn i den digitale verden, begynner det å snu. Paradokset er at veletablerte selskaper som var papirbasert gikk over til digitalt. Nettbaserte selskaper tar i bruk papir. Folk stoler mer på papirbaserte medier enn nettbaserte. En undersøkelse viser at 83% av ungdommer mellom 18-24 år synes det er bedre å lese på papir.

Neste innleder var Niels Edvard Killi, Fellesforbundet, som la frem en skisse til mulige veier for grafisk bransje. Forbruket av papir øker, men økningen kommer i liten grad i vår del av verden.

Håvard Grjotheim, CEO og konsernsjef i 07 Media, hadde en innledning før midt dagen vi hadde på hotellet.

Mattias Kristiansson, sjefredaktør AGI, hadde en innledning om trender og 3d-print.

Anneli Skudal fra Next2Five og Pål Stensaas fra Grafisk bransjeforening fortalte om sitt innovasjonsprosjekt.

Det er gjennomført en evaluering fra bransjedeltakerne som i hovedsak er positiv. Det er rom for forbedringer – særlig opp mot studenter og lærere. Det var også alt for få tillitsvalgte fra bedriftene som deltok, kun en, og det var ingen fra emballasjebransjen som gjorde bruk av det tilbudet Utdanningsfondet for Grafisk Emballasje (UGE) ga til sine bedrifter og tillitsvalgte om å kunne delta på UGEs bekostning. Det vil bli arrangert et tilsvarende arrangement januar neste år, og da regner vi med at flere tillitsvalgte og deltakere fra emballasjen er med.

Organiseringsoffensiv innen «Print og Dekor»

Grafisk bransje er, og har vært, i endring. Det er ikke lenger de store heat-set-trykkeriene og forlagshusene som setter standarden for lønns- og arbeidsforhold, og som resten av bransjen følger, men en vrimmel av små og mellomstore bedrifter. Den gjennomsnittlige klubben innenfor grafisk er på 8,5 medlemmer. Medlemsstallet er synkende over hele landet.

Den delen av bransjen der man kan forvente vekst, er innen områder der vi tradisjonelt ikke har hatt mange medlemmer og klubber. Vi snakker om designbyråer, tekstiltrykkerier, digitaltrykkerier, skiltprodusenter, produsenter av bildekor og messesystemer. Disse bedriftene finnes i størst antall i og rundt de store byene.

Fellesforbundet vil derfor samordne en innsats mot denne delen av den grafiske bransjen sammen med de avdelingene som er interessert i å sette av tid og ressurser til prosjektet. I første rekke vil satsingen rette seg mot de fire største byene der vi har egne grafiske avdelinger, men andre avdelinger som organiserer på det grafiske feltet er også velkomne.

Sosial dumping på byggeplasser

Verneombud Anders Johnsen har oppsøkt byggeplasser i snart ti år. Han blir bare mer og mer skremt av det han ser.

Anders Johnsen, regionalt verneombud i Fellesforbundet i Oslo, forteller den ene dramatiske historien etter den andre. I snart ti år har han reist rundt og avdekket livsfarlige og uverdige arbeidsforhold for arbeiderne som bygger og pusser opp hjemmene til folk i byen.

– Vi vet av erfaring at det er i indre by du finner de verste. Der treffer du folk som kommer med trusler av typen: «Jeg veit hvor du bor». Det er så mye rølپ og drit i sentrum at der går du bare ikke inn alene.

Terje Fjellum holder innledning om Fellesforbundets prosjekt i Sør-Afrika i samarbeid med Norsk Folkehjelp.

Årsmøte i Aftenpostens grafiske klubb

23. februar var det årsmøte i Aftenpostens grafiske klubb. 26 medlemmer var til stede.

Terje Fjellum og Kristin Mulleng Sezer var gjester, og ble valgt til ordstyrer og referent på årsmøtet. I tråd med gode tradisjoner startet man med å minnes de som hadde gått bort siden forrige årsmøte, med en stillhet.

Kai Foss, leder av Aftenpostens grafiske klubb (Agk), ønsket velkommen og leste opp dagsorden og årsberetning.

Det var et fint årsmøte med gode vedtak, blant annet ble det vedtatt å bevilge penger til arbeidsledige medlemmer i Oslo grafiske fagforening. I tillegg ble det bevilget penger til sosiale aktiviteter for Palestinske fotballag under Norway cup og Fellesutvalget for Palestina.

Nytt klubbstyre ble valgt, og det nye klubbstyre ser slik ut: Klubbleder Agk (som er fellesklubben i de to avdelingene):

Kai Foss, Aftenposten AS: leder: Per Olav Andersen, nestleder: Tron Eriksen, vara: Ketil Sandli og Ståle Eriksen, Schibsted Norge Abo. avd. Oslo: leder: Kai Foss, nestleder: Elisabeth Bjerg og vara: Mona Louise Alfsen. Felles funksjoner: Sekretær/økonomi: Per Olav Andersen.

Årsmøtet ble avsluttet med innledning fra Terje Fjellum om Fellesforbundets prosjekt i Sør-Afrika i samarbeid med Norsk Folkehjelp. Han oppfordret de som var tilstede til å støtte prosjektet. De kunne også gjerne melde seg inn i Norsk Folkehjelp.

Kai Foss avsluttet årsmøtet med en litt uformell orientering om den daglige driften i avishuset. Papiravisens forlengelse er et godt tegn, men det vil nok skje ting utover våren. Han benyttet anledningen til å takke for et flott møte, og ga ordstyrer og sekretær en gave som takk for jobben.

Etter årsmøtet ble det sosialt samvær på Eilefs landhandleri.

Ny i Fellesforbundet

Leder og nestleder i Ogf er strålende fornøyd med deltakerne på et kortkurs vi hadde i kjelleren 1. mars.

Tekst og illustrasjon: Kristin Mulleng Sezer

Det var 6 deltakere fra 3 forskjellige trykkeribedrifter til stede. Disse var Postnord Strålfors, 07 PrintMedia og TS Trykk, som er en bedrift vi nylig har inngått tariffavtale med. De var engasjerte og ivrige, og så var de fornøyd med kvelden også.

Da deltakerne kom rett fra jobb, var det selvsagt viktig å sørge for litt servering. Det ble pizza og mineralvann til alle.

Historie og medlemsfordeler

Terje Fjellum åpnet kurset med å ønske velkommen og gjennomførte en kort presentasjonsrunde.

Deretter hadde han en gjennomgang av fagbevegelsens historie og Fellesforbundets oppbygning. Fjellum la også frem medlemsfordelene man har gjennom medlemskapet i Fellesforbundet og vår avdeling spesielt.

Kort oppsummert, så er vår avdeling den første fagforeningen i Norge, stiftet 23 juli 1872, så i år fyller vi 145 år. En av de sentrale personene var typograf og bergenser, Christian Holtermann Knutsen. Han ble en viktig mann i oppbygningen av den norske faglige og politiske arbeiderbevegelse.

Tillitsvalgtrollen

Kristin Mulleng Sezer tok deretter over, og snakket med kursdeltakerne om viktigheten av tillitsvalgtarbeid.

Det ble spesielt lagt vekt på Hovedavtalens kapittel 9, der hovedmålsettingen

er: De ansatte og deres tillitsvalgte skal ha reell medinnflytelse og gjennom samarbeid, informasjon og drøftelse bidra til økt verdiskaping og produktivitet og derved til de økonomiske forutsetninger for bedriftens fortsatte utvikling og trygge og gode arbeidsplasser.

Ledelsen, de ansatte og deres tillitsvalgte plikter å ta initiativ til og aktivt medvirke til samarbeid. De tillitsvalgte skal gis infor-

masjon så tidlig som mulig slik at de kan gi sine synspunkter før beslutning treffes.

Dette er svært viktig for et godt samarbeids- og tillitsforhold mellom klubb og ledelse i bedriften.

Flere av deltakerne ser vi igjen på Sørmarka, 17. til 19. mars. Da er det kurs i organisasjonsbygging og rekruttering. Det gleder vi oss til, og du kan lese om det i neste nummer av Tgm.

Stortingsvalgkampen 2017

Etter fire år med historiens blåeste regjering, må vi bygge opp igjen det seriøse arbeidslivet og velferdsstaten. Det er ikke skapt mange nye arbeidsplasser i privat sektor. Bemanningsbyråer og midlertidig ansettelser fortrenger det som før var faste ansettelser i seriøse bedrifter. Det blir færre medlemmer, seriøse bedrifter

og sterke klubber. Vi må ha en ny regjering NÅ. Jørn Eggum med flere vil holde innledninger. Still opp på valgkampseminaret til Fellesforbundet i Oslo og Akershus, og bli inspirert til å delta i valgkampen.

Sett av datoene 13. og 14. juni, program og påmeldingsfrister for konferansen blir sendt ut når det er klart.

Aviskonferansen 2017

Bergen Tidendes Grafiske Klubb er årets arrangør av aviskonferansen som finner sted i Bergen 5.-7. mai 2017.

Vi ber avisklubbene merke seg datoene, og håper flest mulig har anledning til å delta. Program og påmeldingsfrister vil bli sendt ut på e-post når det er klart.

UTGIVELSER 2017:

Nr. 2: Frist 25. mai. Trykk 5. juni. Posten uke 24.

Nr. 3: Frist 7. september. Trykk 18. september. Posten uke 39.

Nr. 4: Frist 9. november. Trykk 20. november. Posten uke 48.

Arbeidstakere i Buenos Aires, Argentina okkuperer et trykkeri som eies av landets største mediekonsern, Grupo Clarín. Da de kom på jobb en mandag morgen ble de møtt med stengte dører. Dette skjer etter at de ble utestengt fra arbeidsplassen sin da arbeidsgiverne ville erstatte de organiserte med billig uorganisert arbeidskraft. Foto: Prensa ATE

Arbeidere okkuperte trykkeri i Argentina

Argentina: Mandag 23. januar i år kunne man lese følgende på nettstedet Labournotes.org.

Trykkeriansatte i Buenos Aires møtte som vanlig opp på morgenskiftet klokken seks på en mandag. De ble møtt med stengte dører, politi og sikkerhetsvakter som sperret inngangen for dem. Grupo Clarín, som er det største mediekonsernet i Argentina, stengte arbeiderne ute. De 380 arbeiderne fikk sparken, arbeidsgiverne planlegger å erstatte de organiserte fagarbeiderne med billig uorganisert arbeidskraft.

Grupo Clarín har stor makt i Argentina, og gir ut den største avisen i Latin-Amerika. De støttet den nylige valgte presidenten, Mauricio Macri, i hans valgkamp. Macri's kommentar til arbeiderne som har mistet jobben sin er: – En bedrift med problemer stenger, men samtidig åpner man en ny bedrift med nye arbeidsplasser.

Lokale fagforeningsledere samlet raskt sammen arbeidere, og bestemte seg for å okkupere trykkeriet. Fagforeningen mener at Grupo Clarín ikke har økonomiske problemer, og de har ikke fulgt lov- og avtaleverk i denne saken. De vil rett og slett bare ha billig arbeidskraft.

Den lokale grafiske fagforeningen i Buenos Aires-området fikk i stand en 24-timers solidaritetsstreik, blant alle sine medlemmer, det var imponerende at 83 prosent av medlemmene deltok. Torsdag 26. januar, med kun to dagers varsel, stilte tusenvis av fagforeningskamerater opp i en solidaritetsmarsj som endte opp utenfor Arbeidsdepartementet.

Vi skulle gjerne ha oppdatert dere om en gledelig utgang. Men, det vi har funnet ut så langt er at demonstrasjonene fortsetter. Arbeiderne krever svar fra Arbeidsdepartementet i Argentina, noe de ikke har fått ennå.

Kontakt oss hvis det er noe du lurer på

Leder:
Terje Fjellum
Mobil: 916 74 227
terje.fjellum@fellesforbundet.org

Nestleder:
Kristin Mulleng Sezer
Mobil: 913 44 677
kms@fellesforbundet.org

Sekretær:
Ingunn Berger
Telefon: 22 80 98 70
avd850@fellesforbundet.org

Fellesforbundet avd. 850, Oslo grafiske fagforening,
Sagveien 24, 0459 Oslo – Telefon: 22 80 98 70
E-post: avd850@fellesforbundet.org
www.fellesforbundet.no/avd.850

Tidlig arbeiderdiktning i Norge

I 1850 og 1851 ble det gitt ut to bøker i Christiania med dikt og sanger av og for arbeidere. Begge bøkene ble satt i fraktur («Gotiske bokstaver») som gjør dem vanskelig tilgjengelig for dagens lesere.

Tekst: Niels Edvard Killi

Syljufløiten, eller seljefløiten i moderne språkdrakt, er en diktsamling som ble gitt ut i 1851. Forfatteren er «en Arbeider». Det er to ulike diktere som har bidratt til boken. Først og fremst typografen Christopher David Grøndahl som ga den ut, men det er en forfatter til som beskrives slik i forordet: «Jeg har anmodet en Arbeider om at give Bidrag til min Fløite; hans Sange ere mærkede paa Foden...» Denne andre dikteren er kun navngitt som Martin K-.

I følge forfatter Arild Linneberg som har skrevet Norsk litteraturkritikks historie 1848-1870 kan «boka regnes som den første samlinga dikt i Norge fra arbeiderhånd.»

Men allerede året før, i 1850, ga typografen P. W. Bergh ut en sangbok for arbeiderforeningene – Arbeiderforeningernes Sangbog. I denne boken er det ikke angitt forfattere og det er ikke greit å vite om det er Bergh eller andre som har skrevet diktene.

Uansett har vi to typografer som gir ut hver sin diktsamling, men ettersom alle diktene er skrevet til melodi, så er det jo også sangbøker. I Grøndahls bok er det til og med bundet inn fire noteark i boken.

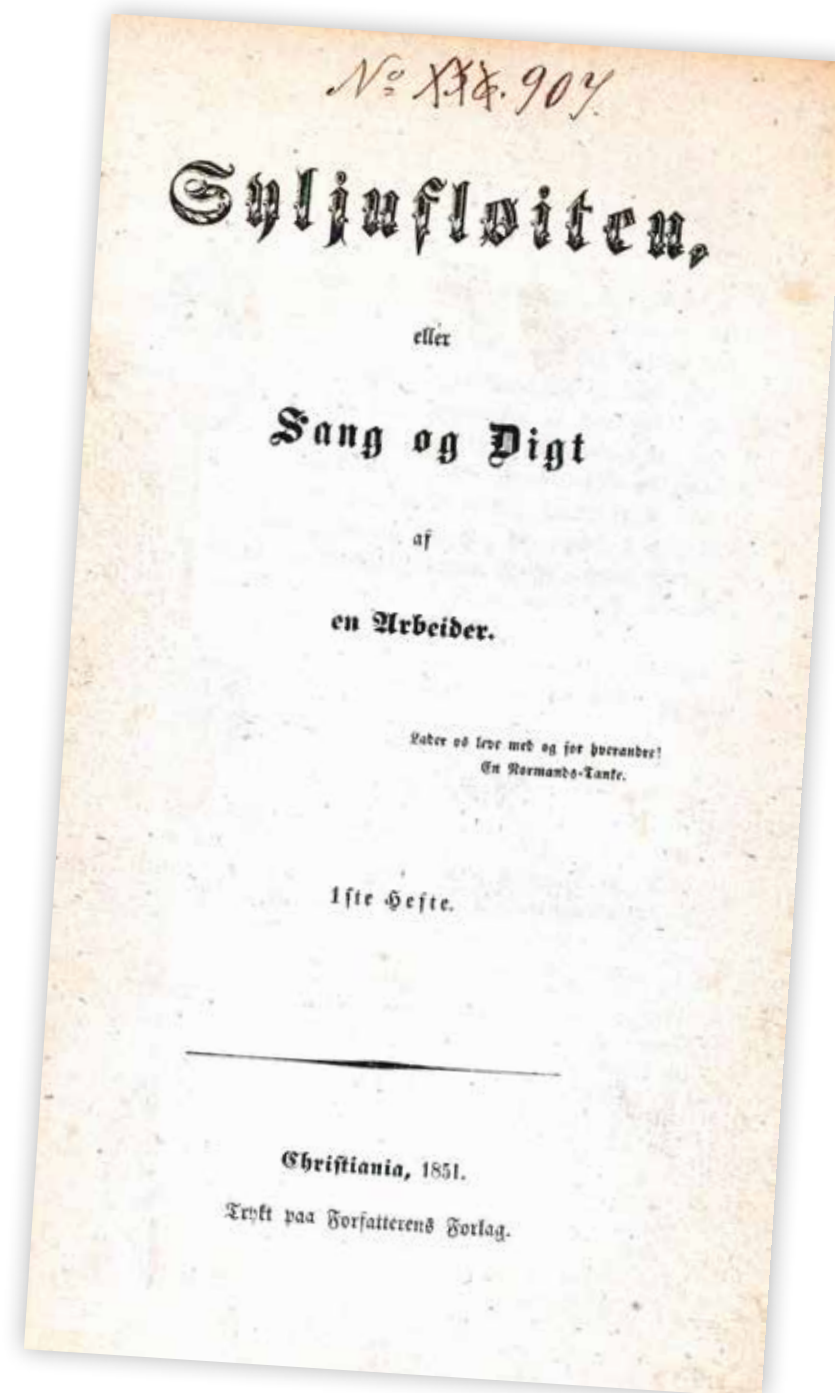
Bergh var knyttet til thranitterforeningen Kristiania Arbeiderforening; Grøndahl var aktiv i Bogtrykkerforeningen af 1849 som var en ren svenneforening.

I Arbeiderforeningernes sangbok er det mange sanger som er skrevet til særlige anledninger som Marcus Thranes fødselsdag i 1850, «Paa Arbeiderforeningernes Stiftelsesdag», «Sang for Arbeiderforeningerne», «Ved en Fest på Kongsberg» og så videre, men det er også tatt med nasjonalsanger og annet. Syljefløiten er ikke like knyttet til en

bevegelse, men der er også dikt som «For almindelig Stemmeret», «For almindelig Værneplikt», «Arbeiderens Ven», «Boktrykkerens Sang» og også et dikt som er mer samfunnskritisk enn de andre – «Luxus og Industri &c.».

Det er fristende å gjengi «indledningsvis» fra «Arbeiderforeningernes sangbog»:

*Her kommer jeg med min Sangbog frem,
Og ønsker den Jer vil behage;
Den er i visse Kapitler slem,
Dog i saa radikale Dage
Som vi nu leve, det ei skade kan
At tale reentud, som selvstendig Mand!
– At tie stil
Til Magtens Spil
Ei norske-Nordmænd kan behage.*

Gratulerer!

Oslo Grafiske fagforening gratulerer sine jublanter

50 år:

- 14.04. Wenche Dalen, Solbakken 46, 3011 DRAMMEN
26.04. Sigrun Dalsbø Lohne, Hildertunet 10, 1341 SLEPENDEN
03.05. Kjetil Larsen, Bergensgt. 5 C, 0468 OSLO
06.05. Christian Edlund, Prost Holms Vei 149, 2019 SKEDSMOKORSET
15.05. Ann-Sofie Finsrud, Kirkåsveien 44, 1850 MYSEN
02.06. Gitte Molberg, Ødegårdsv. 27, 1405 LANGHUS
10.06. Jan Roger Jensvold, Løkkekroken 101, 1815 ASKIM
12.06. Hege Pynttari, Smellhaugg. 35, 3320 VESTFOSSEN
25.06. Vidar Arnesen, Søbyv. 11, 1940 BJØRKELANGEN

60 år

- 14.04. Egil Schei, Kjelsåsveien 38, 0488 OSLO
18.04. Trond Fjellseth, Grenseveien 17 B, 0571 OSLO
26.04. Tron Høgberget, Henr Sørensens V 9, 1065 OSLO
28.05. Kjell Håkon Jørandli, Eikåsv. 13, 1450 NESODDTANGEN
29.05. Jan Erik Salater, Nordseter Terrasse 40B, 1163 OSLO
30.05. Margodt Saxegaard, Traverveien 1, 1960 LØKEN
31.05. Øyvind Løken, Rognebærstien 14, 1349 RYKKINN
13.06. Bjørn Terje Lund, Kompveien 715, 1925 BLAKER
15.06. Trine Lise Haug, Karushøgda 31, 1481 HAGAN
23.06. Ingfrid Sørлие, Lampepusser. 4, 1450 NESODDTANGEN

- 27.06. Roy Kristian Østnes, Fjellveien 15 C, 2010 STRØMMEN

70 år

- 07.04. Ellen-Brit Enger, Harald Postsvei 49 D, 1930 AURSKOG
07.04. Bjørg Sørum Lindqvist, Nyv. 30 B, 1482 NITTEDAL
11.04. Leif Ivan Rustad, Stjernemyrveien 10, 0673 OSLO
11.04. Karin Svendsen, Bjørketunet 13, 1900 FETSUND
21.05. Per Hansen Endrerud, Dalehaugen 9, 0657 OSLO
17.04. Jan Erik Sjønnesen, Bjønnegrinda 5, 3830 ULEFOSS
21.04. Janko Stjelja, Nico Hambros V 4, 0969 OSLO
03.05. Vidar Sommervold, Vandugveien 3 B, 1850 MYSEN
11.05. Kjell Akerhaugen, Stensgata 8 C, 0358 OSLO
13.05. Bjørn Hansen, Hellerudveien 132 J, 0687 OSLO
21.05. Per Hansen Endrerud, Dalehaugen 9, 0657 OSLO
24.05. Shanmugan Kandia Nagarasa, Tømtesvingen 46, 2013 SKJETTEN
02.06. Hans Jopke, Nordbyhagen 8, 1540 VESTBY
03.06. Trond Arve Larsen, St. Jørgens v. 77, 0662 OSLO
10.06. Kjell Halvard Gottenborg, Randemlia 7, 1540 VESTBY
13.06. Toril Solberg-Hansen, Badehusg. 9 B, 1440 DRØBAK
16.06. Roy Thore Andreassen, Nordvangveien 3, 1540 VESTBY
16.05. Bjørn Bunes, Hilton 92, 2040 KLØFTA

- 21.06. Roger Hansen, Vintergatan 24 D, Se-93232 Skelleftehamn, SVERIGE,
23.06. Jan Reidar Evensen, Marta Steinsviks vei 6 B, 1283 OSLO
30.06. John Sigmund Christensen, Kaspara Larsens V 12, 3027 DRAMMEN

75 år:

- 10.04. Bjørn Johansen, Fossveien 13 B, 3403 LIER
19.04. Arne Helge Kristoffersen, Calle Milano 10, ES-29640 Fuengirola, SPAIN
21.04. Sverre Jan Solli, Hilton 37 E, 2040 KLØFTA
01.05. Bjørn Kåre Audum, Kløverenga Terrasse 2, 2007 KJELLER
04.05. Knut Eriksen, Sarabråtvn 6, 0687 OSLO
09.05. Anne Gerd Nilsen, Ramstadlia 12, 1405 LANGHUS
10.05. Odd Håvard Lunder, Fjellsrudstubben 4, 1903 GAN
25.05. Reidar Heinrich Roth, Torshovgata 37, 0476 OSLO
28.05. Svein-Erik Skjollby, Henrik Sørensens V 22, 1065 OSLO
04.06. Muhammad Aslam, Måneveien 18, 1540 VESTBY
04.06. Per Henning Johansson, Vestmarkv. 36, 1341 SLEPENDEN
17.06. Aud Nikoline Torgersen, Søndre Skrenten 3 E, 1410 KOLBOTN
27.06. Aud Jorun Svendsen, Løytnantstien 24, 1400 SKI
29.06. Rigmor Irene Bekkevold, Lurudveien 28 G, 2020 SKEDSMOKORSET

80 år:

- 16.04. Aud Margrethe Larre, Solbergliv. 89 D, 0683 OSLO
16.04. Jan Stenberg, Gjersjøveien 31A, 1415 OPPEGÅRD
30.04. Bjørn Håkon Mack, Tiuråsen 28, 2743 HARESTUA
10.05. Rolf Edgar Kristiansen, Finstادتunet Sykehjem, Avdeling 2, Delerudbakken 7, 1400 SKI
11.05. Bjørn Magne Sandstrøm, Tjernsrudveien 32, 1368 STABEKK
18.05. Turi Bakken, Vetlandsv. 54 B, 0685 OSLO
18.05. Truls Gerhardsen, Hovinveien 39, 0661 OSLO
19.05. Bjørn Gunnarsson, Vestengsvingen 3, 1182 OSLO
20.05. Kåre Bendik Olsen, Seierstengate 21 B, 1608 FREDRIKSTAD
26.05. Ragnar Frantsen, Lunden 17 B, 0598 OSLO
26.05. Knut D. Pettersen, Tennisv. 17, 4021 STAVANGER
27.05. Thomas John, Kunnskapsveien 10, 2007 KJELLER

- 29.05. Egil Gustav Rasmussen, Fuglebakk 10 A, 3482 TOFTE
22.06. Finn Johansen, Atriumv. 7 G, 1406 SKI
28.06. Erling Rolf Wiker, Konows gt. 95 C, 0196 OSLO
09.03. Tor Nordanger, c/o Eldbjørg Larsen, Jacobine Ryes vei 6, H0102 0987 OSLO
11.03. Bjørg Bjerke, Kirkeveien 45 D, 1400 SKI
21.03. Einar Bugge, Dr. Dedichens Vei 128, 0675 OSLO
25.03. Audun Bolstad, Idunns V 47, 1386 ASKER
27.03. Elin Thorstensen, Rødtvetveien 22, 0955 OSLO

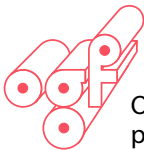
85 år:

- 13.04. Ellen Synnøve Sandli, Margarethas vei 43, 1473 LØRENSKOG
21.04. Harry Oskar Iversen, Treschows Gate 2A, 0477 OSLO
21.04. Kjell Otto Larsen, Thygesons V 13, 0667 OSLO
21.04. Bjørn Chr. Kristiansen, Båtbyggerlia 30 B, 1390 VOLLEN

- 21.04. Leif Dagfin Pedersen, Joh Scharffenbergs V 113 L, 0694 OSLO
21.04. Oddmund Paulsberg, Depotgata 25, 2000 LILLESTRØM
21.04. Bernt Erik Amrek, Kurlandsåsen 59 C, 2006 LØVENSTAD
21.04. Reidar Aronsen, Abborv. 65, 1528 MOSS
21.04. Kjell Johnsen, Bølerskrenten 4, 0691 OSLO

90 år:

- 19.04. Randi Synnøve Hofmo, Martin Borrebekkens V 24, 0584 OSLO
04.05. Trygve Arvid Hagen, Aurfaret 11, 1930 AURSKOG
10.05. Ruth Margot Geier, v / Smedstadhjemmet, Monolittveien 38, 0375 OSLO
09.06. Bredo Eilert Olsen, Østbyfaret 21 R, 0687 OSLO
20.06. Ivar Skreivang, Nøklesvingen 90, 0689 OSLO
22.06. Gunnar Fritz Finsen, Traverv. 30, 0588 OSLO

Oslo grafiske fagforenings pensjonistforening

Møtedager 2017

Onsdager, kl. 12.00-14.00 i Oppsal samfunnshus, Vetlandsveien 99-101

15. mars	20. september
26. april	18. oktober
24. mai	22. november
14. juni	20. desember
23. august	(julemøte)

Alle er velkommen!
Styret i Ogfs pensjonistforening.

Her kan du treffe gamle kjente/kolleger og bli kjent med nye. Vi tar opp aktuelle saker og har f.eks. sang/musikk, kåserier og lotteri. Det arrangeres også dags- og lengre turer.

Sommerfest

**Oslo grafiske fagforening har 145 års jubileum i år.
Fredag 9. juni 2017 planlegger vi en liten fest.
Vi holder på tradisjonen med grilling og arbeiderhistorie.
Program og påmeldingsinformasjon er ikke klart,
det vil bli sendt ut per e-post når det er det.
Foreløpig ber vi dere holde av datoen.**

